

II PERUSTERVEYDENHUOLLON SUUN TERVEYDENHUOLTOA KOSKEVAT

KYSYMYKSET

Liittykö voimassa olevan hoitotakuusääntelyn noudattamiseen perusterveydenhuollon suun terveydenhuollossa haasteita ja jos, niin millaisia? Miten arvioitte tilanteen kehittyvän, jos 23 vuotta täyttäneiden hoitoon pääsyn enimmäisaikoja ei pidennettäisi?

Suun terveydenhuollon hoitotakuusääntelyn noudattamisessa on valtakunnallisesti suuria aluekohtaisia eroja. Joillain alueilla on pystytty hyvin vastaamaan tiukentuneeseen hoitotakuun vaateisiin ja osalla alueita on ollut ja on edelleen suuria haasteita täyttää edes aikaisemman hoitotakuun vaateita. Haasteet vaihtelevat alueittain mm. työvoiman saatavuudessa.

Suusairaudet kehittyvät pitkään oireettomina ja oireet alkavat usein vasta silloin, kun hoidon tarve on jo suuri. Tämän vuoksi suusairauksien varhainen tunnistaminen on tärkeää, jotta hoidon tarvetta voidaan ehkäistä ja näin parantaa potilaan suun terveyttä ja siihen liittyvää elämänlaatua.

Mikäli 23 vuotta täyttäneiden hoitoon pääsyn enimmäisaikoja ei pidennettäisi, voidaan suusairauksia ja niiden varhaisia vaihteita havaita aikaisemmin ja näin estää niiden kehittyminen pidemmälle, mikä vähentää suuren ja kalliimman hoidon tarvetta. Pidemmälle kehittyneet suusairaudet aiheuttavat lisäkustannuksia potilaalle ja yhteiskunnalle sekä heikentävät potilaan elämänlaatua. Erityisen tärkeää on taata nopea hoitoon pääsy ja laadukas hoito heille, joilla suun omahoidon edellytykset ovat muuta väestöä heikommalla (esim. vajaakykyiset, iäkkäät, pitkäaikaissairaajat). Suun terveydenhuollossa digitaalisia palveluita voidaan käyttää vain rajoitetusti, eikä palveluita voida niiden avulla lisätä samalla tavalla hoitoon pääsyn helpottamiseksi kuin yleislääketieteen puolella.

Kuinka paljon arvioitte 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitoon pääsyajojen pitenevän esitettävän hoitotakuun keventämisen myötä?

Hoitoon pääsyssä tulee olemaan edelleen suuria aluekohtaisia eroja. Osassa pystytään nykyisissä hoitotakuun rajoissa ja osalla on edelleen vaikeuksia täyttää 6 kk hoitoon pääsyvaadetta.

Vapaamuotoiset kommentit:

Suun terveydenhuollossa ei ole saatu kovinkaan paljon lisähenkilökuntaa tiukentuneiden hoitoon pääsyajojen avulla, sillä vapaata työvoimaa ei ole ollut saatavilla eikä tiukan rahatilanteen vuoksi uusia vakansseja ole voitu perustaa. Tärkeää on saada julkisen puolen suun terveydenhuollon työntekijöille työrauha, joka on ollut viimeisten vuosien muuttuneiden säännösten ja talouden säästövaateiden vuoksi koetuksella.

Miten ehdotettava 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventäminen vaikuttaisi henkilöstötilanteeseen?

Koska vakansseja tai tekijöitä ei ole saatu tiukentuneisiin hoitoon pääsyvelvoitteisiin, niin hoitotakuun keventämisellä ei ole juurikaan vaikutusta nykyiseen henkilöstötilanteeseen.

Vapaamuotoiset kommentit:

Jotta voidaan parantaa suun terveydenhuollon houkuttelevuutta julkisella sektorilla sekä kansalaisten suun terveyttä ja elämänlaatua, tulee panostaa nykyistä huomattavasti enemmän suun terveyden edistämiseen, suusairauksien varhaiseen toteamiseen sekä (suun) terveyttä edistävän elinympäristön luomiseen.

Suunniteltu hoitotakuun keventäminen vähentää todennäköisesti julkista rahoitusta, millä on vaikutusta myös suun terveydenhuollon rahoitukseen. Tätä kautta henkilökunnan työtyytyväisyys ja työolosuhteet mahdollisesti heikkenevät entisestään ja julkiselle sektorille voi olla vaikea saada rekrytoitua työntekijöitä. Yliopistokaupungeissa työvoiman rekrytointi on todennäköisesti muuta maata helpompaa. Työntekijöiden osa-aikatyö ja vaihtuvuus voivat lisääntyä, millä on vaikutusta myös hammaslääkäri-potilassuhteisiin.

Mahdollistaisiko ehdotettava 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventäminen nykyistä paremmin toiminnan suunnittelun hoidon ja palvelujärjestelmän kokonaisuus (ml. hoitajaksojen loppuun saattaminen) huomioiden?

Kyllä, ilman mahdollisia lisäsäästövelvoitteita.

Perustelut tälle:

Hoitotakuun keventäminen saattaa luoda mahdollisuuksia kehittää nykyistä enemmän hoidon laatua ja suunnata voimavaroja palvelujärjestelmää eniten tarvitsevien (iäkkäät, pitkäaikaissairaat, vajaakykyiset) hoidon saatavuuteen ja laatuun. Mutta tämä ei toteudu, jos hoitotakuun keventäminen kytketään perusterveydenhuollon lisäsäästöihin.

Onko ehdotettavalla 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventämisellä vaikutuksia muihin suun terveydenhuollon palveluihin (esim. päivystys ja erikoissairaanhoido), millaisia?

Kyllä. Mikäli hoitoon pääsyajoja kevennetään, lisääntynee päivystyksellisen suusairauksien hoidon tarve, mikä voi johtaa perushammashoidon resurssien siirtämiseen päivystystoimintaan ja päivystystoiminnan kuormittumiseen. Myös vakavien suusairauksien (mm. syövät) diagnosointi viivästyy ja sitä kautta lisää erikoissairaanhoidon kuormittuneisuutta usealla eri erikoissairaanhoidon alalla.

Mikä on arvionne ehdotettavan 23 vuotta täyttäneiden perusterveydenhuollon suun terveydenhuollon hoitotakuun keventämisen vaikutuksesta ostopalvelujen, vuokratyövoiman ja palvelusetelien käyttöön?

Osassa hyvinvointialueita voidaan vähentää ko. palveluita, mikäli ei tule lisäsäästövelvoitteita. Asiassa on suuria alueellisia eroja.

Vapaamuotoiset kommentit:

Alueilla, joissa on vaikea saada työvoimaa, hoitotakuun keventämisellä ei liene vaikutusta ko. palvelujen käyttöön.

**TURUN
YLIOPISTO**
UNIVERSITY
OF TURKU

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Turun yliopiston UTUsign-järjestelmällä
This document has been electronically signed with UTUsign system of the University of Turku

Päiväys / Date: 07.08.2024 16:01:35 (UTC +0300)

Pekka Hänninen

Dekaani

Lääketieteellinen tiedekunta, Turun yliopisto

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN [+358***47]